

חוסר בהורמון הגדילה בילדים

אחת הסיבות לבעיות גדילה הוא חוסר בהורמון הגדילה. הורמון הגדילה מופרש על ידי בלוטת יותרת המוח והוא אחד מההורמונים המשפיעים על גדילתו של ילד. לעתים, ישנו חוסר בהורמונים אחרים של בלוטת יותרת המוח, הגורם לתת-פעילות של בלוטת יותרת המוח.

אצל ילד עם חוסר בהורמון הגדילה בדרך כלל נראה דפוס גדילה של פחות מ-5 ס"מ בשנה. במקרים רבים, הילד גדל באופן תקין עד גיל שנתיים או שלוש, ולאחר מכן מתחילים להיראות אצלו סימנים לעיכוב בגדילה. ילדים אחרים חווים בעיות גדילה בשלב מוקדם או מאוחר יותר בטווח גילאים זה. אף על פי שהם קטנים בהרבה, פרופורציות הגוף של ילדים אלו תקינות ולעתים הם נראים קטנים מבני גילם. חלקם עשויים להיראות באחוזון הגבוה מבחינת משקל, אף על פי שאובחן חוסר בהורמון הגדילה בקרב ילדים שמשקלם נמוך.

כאשר הורים חושדים שלילדיהם יש בעיית גדילה, לעתים קרובות לא מבוצעות מיד בדיקות לאיתור חוסר בהורמון הגדילה. יש להעריך מדידות גדילה קודמות, אם זמינות, לבדוק את גיל העצמות (צילום רנטגן של כף היד ומפרק כף היד של הילד) ולהעריך דגימות דם, לאיתור חוסר אפשרי בהורמון בלוטת התריס.

הבדיקה לאיתור חוסר בהורמון הגדילה תבוצע לאחר שלילת אפשרויות אחרות הגורמות לקומה נמוכה. הגירוי של הפרשת הורמון הגדילה אצל הילד יבוצע באמצעות כמה חומרים, כגון קלונדין (clonidine) ואל-דופה (L-dopa). ייתכן כי הפרשת הורמון הגדילה תימדד גם לאורך 8-12 שעות, כיוון שהפרשת הורמון הגדילה משתנה לאורך היום ומגיעה לשיאה לאחר ההירדמות.

ברגע שמאובחן חוסר בהורמון הגדילה, טיפול בהורמון גדילה ממקור אנושי זמין כעת בכמויות בלתי מוגבלות. אף על פי שיתכן שכל ילד יגיב באופן שונה לטיפול בהורמון הגדילה, רוב הילדים הנוטלים את הטיפול כיום מגיעים לגובה תקין בבגרות או כמעט למלא פוטנציאל הגובה שלהם. הטיפול בהורמון הגדילה ניתן בזריקה, מדי יום או כמה פעמים בשבוע. ההורים מקבלים הדרכה על מתן זריקות אלו, והילדים ממשיכים בעצמם, ברגע שהם מרגישים נוח לעשות זאת.

אבחון מוקדם חשוב ביותר לילד עם חוסר בהורמון הגדילה. על מנת לקבל את התוצאות הטובות ביותר, חובה לאבחן ילד ולטפל בו בגיל צעיר יחסית. מדידות שנתיים מדויקות ועריכת תרשים מעקב אחר גדילת הילד מאפשרים לזהות בעיות גדילה ולתת טיפול לפני שעצמותיו של הילד מתאחות. לאחר האיחוי, לא תיתכן גדילה נוספת.

קומה נמוכה עלולה להקשות על הילד ועל משפחתו. ילדים רבים שקומתם נמוכה משמעותית מבני גילם חווים בעיות גופניות ורגשיות. עליכם לתקשר עם ילדכם ולהציע סיוע בעת הצורך, אך לזכור כי יש לשוחח עם הילד בהתאם לגילו, לא בהתאם לגודלו.

מומחה רפואי תורם

ד"ר ריצ'רד א. לוי

(Richard A Levy, M.D.)

אנדוקרינולוג ילדים

המרכז הרפואי Rush-Presbyterian St. Lukes

שיקגו, אילינוי

חבר בוועדה המייעצת הרפואית

קֶרן MAGIC